

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสอง ของหญิงตั้งครรภ์ในจังหวัดตรัง

Factors related to secondhand smoke preventive behavior of pregnant women in Trang Province

เบญจวรรณ จันทรชิว ทิพย์วรรณ บุญยาภรณ์ และจารุวรรณ ศุภศรี

Benjawan Jantarasiw, Tippawan Boonyaporn, and Jaruwat Suppasri

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง

Boromarajonani College of Nursing, Trang

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสองของหญิงตั้งครรภ์ในจังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 372 คน เลือกแบบเจาะจง เป็นหญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการ ณ โรงพยาบาลตรัง เครื่องมือวิจัยได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง และพฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสอง หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาได้เท่ากับ 1.00 และ 0.93 ตามลำดับ และความเที่ยงโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคได้เท่ากับ 0.67 และ 0.81 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงบรรยาย และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่มือสองของหญิงตั้งครรภ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.78 (SD = 0.32) ในรายด้าน การรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.06 (SD = 0.61) ส่วนพฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสองของหญิงตั้งครรภ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 (SD = 0.58) การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่มือสองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสองของหญิงตั้งครรภ์ ($r = 0.27$) ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: พฤติกรรมการป้องกันควันบุหรี่มือสอง, หญิงตั้งครรภ์

Abstract

This research aimed to explore factors related to secondhand smoke preventive behavior of pregnant women in Trang Province. A sample of 372 pregnant women who received service at Trang Hospital, was purposively selected. The research instruments were questionnaires on demographic data, perceived secondhand smoke exposure, and secondhand smoke preventive behavior. Their content validity index were 1.00 and 0.93 and the Cronbach's alpha

Corresponding author E-mail: benjawanj@bcnt.ac.th

วันที่รับบทความ: 23 มีนาคม 2564 วันที่แก้ไขบทความ: 30 กันยายน 2564 วันที่ตอบรับบทความ: 27 มิถุนายน 2564

coefficient were 0.67 and 0.81 respectively. The data were analyzed using descriptive statistics, and Pearson correlation. The results revealed that the average score of perceived secondhand smoke exposure of pregnant women was 3.78 (SD = 0.32). In its subpart, the average score of perceived benefit of the secondhand smoke avoidance, was the highest (M = 4.06, SD = 0.61). The average score of secondhand smoke preventive behavior was 2.52 (SD = 0.58). The perceived secondhand smoke exposure had positive correlation with secondhand smoke preventive behavior of pregnant women ($r = 0.27$) at $p < .05$.

Keywords: Secondhand Smoke Preventive Behavior, Pregnant Women

ความสำคัญของปัญหา

ควันบุหรี่ที่มีอยู่รอบตัวทำให้เกิดอันตรายได้สามทาง ได้แก่ 1) บุหรี่มือหนึ่ง เป็นผู้สูบบุหรี่ที่ได้รับควันจากการสูบบุหรี่เอง 2) บุหรี่มือสองเป็นผู้ที่ไม่ได้สูบบุหรี่แต่ได้รับควันบุหรี่ทางลมหายใจจากสิ่งแวดล้อม แหล่งชุมชน สถานที่ทำงานหรือในบ้านที่มีบุคคลในครอบครัวสูบบุหรี่ และ 3) บุหรี่มือสามเป็นสถานที่ที่มีผู้มาสูบบุหรี่และทิ้งร่องรอยของสารพิษตกค้าง แม้ควันเหล่านั้นได้จางหายไป ในอากาศแล้วก็ตาม (อัศวารณณ์ ประทุมสุวรรณ, สุรินทร กัลมพากร, และพีรพงศ์ อินทศร, 2562) ผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2560 พบว่าประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป 55.9 ล้านคน เป็นผู้สูบบุหรี่ 10.7 ล้านคน (19.1%) ซึ่งเป็นผู้ที่สูบบุหรี่ประจำ 9.4 ล้านคน (16.8%) และเป็นผู้ที่สูบนาน ๆ ครั้ง 1.3 ล้านคน (2.3%) กลุ่มอายุ 25-44 ปีซึ่งเป็นวัยทำงาน มีอัตราการสูบบุหรี่สูงสุด (21.9%) มีพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในครัวเรือนถึงร้อยละ 32 (ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์ และ ปวีณา บัณฑิตราษฎร์, 2561) จึงมีโอกาสกระจายควันบุหรี่ให้บุคคลรอบข้างโดยเฉพาะสมาชิกในครอบครัว

ในสังคมไทย หญิงตั้งครรภ์ไม่นิยมสูบบุหรี่ แต่มีโอกาสได้รับควันบุหรี่จากบุคคลในครอบครัวที่มีการสูบบุหรี่ ซึ่งพบว่าผู้มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ในบ้าน ร้อยละ 32 ดังนั้นหญิงตั้งครรภ์จึงมีโอกาสสัมผัสควันบุหรี่ได้สูง

ควันบุหรี่ขัดขวางการพัฒนาของเซลล์ประสาทของทารกในครรภ์ ส่งผลต่อการหดตัวของหลอดเลือดดำของมดลูก ทำให้เลือดผ่านรกลดลง ทารกในครรภ์จึงได้รับอาหารและออกซิเจนไม่เพียงพอ ทำให้มีน้ำหนักแรกเกิดน้อย ขาดสารอาหารในระยะตั้งครรภ์และเพิ่มอัตราการตายในวัยทารก อันอาจส่งผลให้เกิดโรคโหดตายในทารก (Sudden Infant Death Syndrome [SIDS]) นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาพัฒนาการและพฤติกรรม เช่น เซวอนปัญญาบกพร่อง มีปัญหาการเรียน ชุกชนมากผิดปกติ สมาริชั่น พฤติกรรมก้าวร้าวตลอดจนมีปัญหาการเข้าสังคม (กาญจนาณัฐ ทองเมืองรัฐเทพ, กัญญาพัชร พงษ์ช้างอยู่, ชุติมา มาลัย, และหทัยรัตน์ บุญยพรรณพงศ์, 2562) จากงานวิจัยพบว่า มารดาที่สูบบุหรี่ในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนคลอด แม้เป็นการสูบบุหรี่เพียงครั้งเดียวก็ส่งผลให้มีการยับยั้งการสร้างดีเอ็นเอ (DNA) ของทารกได้นานหลายชั่วโมง (Eftekhari, Pourmasumi, Sabeti, & Mirhosseini, 2016) การได้รับควันบุหรี่ยังทำให้ มารดามีอัตราเสี่ยงต่อการเป็นโรคหลอดเลือดอุดตันเพิ่มขึ้น และอาจก่อให้เกิดหลอดเลือดสมองอุดตัน ภาวะลิ้มเลือดอุดตันหลอดเลือดดำชั้นลึก หรือเพิ่มความเสี่ยงในการติดเชื้อระบบทางเดินหายใจที่พบบ่อยที่สุด คือ หลอดลมอักเสบ โดยพบได้มากกว่าหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่สูบบุหรี่ถึง 15 เท่า (พิชชนันท์ อุทยานุกุล, และรัศมีมน กัลยาศิริ, 2559) อีกทั้ง

หญิงตั้งครรภ์ยังมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนระหว่างตั้งครรภ์และคลอดก่อนกำหนดได้ (Eftekhar et al., 2016)

ในประเทศไทย ยังไม่พบการศึกษาการสัมผัสผืนหรือมือสองในหญิงตั้งครรภ์ หรือการรับรู้ของหญิงตั้งครรภ์ การสร้างการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพิษภัยและอันตรายของการได้รับควันบุหรี่ในปัจจุบันมีการรณรงค์ในทุกลุ่ม รวมทั้งกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ซึ่งการป้องกันการสัมผัสผืนหรือควันหรือควรเริ่มตั้งแต่ทารกอยู่ในครรภ์ โดยหญิงตั้งครรภ์ต้องรู้วิธีการในการดูแลตนเอง การป้องกันตนเองจากควันบุหรี่ จะส่งผลดีต่อหญิงตั้งครรภ์และทารก ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องนี้ เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนการดูแลหญิงตั้งครรภ์เพื่อป้องกันอันตรายจากบุหรี่ ซึ่งอาจจะช่วยลดอัตราการคลอดก่อนกำหนดหรือลดภาวะแทรกซ้อนของหญิงตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกการป้องกันควันหรือมือสองของหญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการฝากครรภ์ โรงพยาบาลตรัง ได้แก่ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสผืนหรือควันหรือมือสอง

สมมติฐานการวิจัย

การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสผืนหรือมือสองโดยรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกการป้องกันควันหรือมือสองของหญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการฝากครรภ์ โรงพยาบาลตรัง

วิธีดำเนินการวิจัย

ชนิดของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ หญิงตั้งครรภ์ที่มาใช้บริการ

ฝากครรภ์ ณ โรงพยาบาลตรัง

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 372 คน เลือกแบบเจาะจง โดยเป็นผู้ที่ไม่มีภาวะแทรกซ้อน และอาการเจ็บครรภ์ และอาศัยในพื้นที่จังหวัดตรัง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ โปรแกรม G*power คำนวณ Power Analysis กำหนดค่าอำนาจการทดสอบที่ 0.95 ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 และกำหนดค่าขนาดอิทธิพลที่ระดับ 0.25 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 317 (รัตนศิริ ทาโต, 2561)

เครื่องมือวิจัย ผู้วิจัยได้ปรับใช้แบบสอบถามการรับรู้อันตรายจากควันหรือมือสองของสนอง คล้าฉิม (2551) ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น 0.88 แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ส่วนได้แก่

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ จำนวน 23 ข้อ

ส่วนที่ 2 การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสผืนหรือควันหรือมือสอง จำนวน 28 ข้อ แบ่งเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการสัมผัสผืนหรือควันหรือมือสอง จำนวน 9 ข้อ 2) ด้านการรับรู้ความรุนแรงของควันหรือมือสอง จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสผืนหรือควันหรือมือสอง จำนวน 6 ข้อ และ 4) ด้านการรับรู้อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสผืนหรือควันหรือมือสอง จำนวน 5 ข้อ โดยมีข้อคำถามด้านบวกและด้านลบ

ส่วนที่ 3 พฤติกรรมกการป้องกันควันหรือมือสองในหญิงตั้งครรภ์ มีจำนวน 12 ข้อ

ส่วนที่ 2 และ 3 คำตอบใช้มาตราประมาณค่า 5 ระดับตามความเป็นจริง ได้แก่ มากที่สุด มาก ครึ่งหนึ่ง เพียงเล็กน้อย และไม่เป็นความจริง กำหนดคะแนน 5-1 ตามลำดับสำหรับข้อความทางบวก และ 1-5 สำหรับข้อความทางลบ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย การตรวจสอบตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน

หาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ 3 ได้เท่ากับ 1.00 และ 0.93 ตามลำดับ การหาความเที่ยง (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปใช้ในหญิงตั้งครรภ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach ได้เท่ากับ 0.67 และ 0.81 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โครงการวิจัยนี้ ได้การรับรองจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากคณะกรรมการจริยธรรม วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี ตรัง ตามเอกสารหมายเลข 5/2562 เดือนเมษายน พ.ศ. 2562 และได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ จากผู้อำนวยการโรงพยาบาลตรัง ผู้วิจัยชี้แจงการทำวิจัยแก่กลุ่มตัวอย่าง และให้ลงลายมือชื่อในใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในระหว่างเดือนมิถุนายน ถึง สิงหาคม พ.ศ. 2563

ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้าแผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลตรัง และขอแจกแบบสอบถามให้หญิงตั้งครรภ์ตอบด้วยตนเอง เมื่อตอบเสร็จ ขอรับกลับและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson) กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการวิจัย

1. **ข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์** หญิงตั้งครรภ์ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 21-30 ปี ร้อยละ 56.45 รองลงมาคืออายุช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 28.76 เป็นครรภ์แรก ร้อยละ 47 และมีอายุครรภ์ระหว่าง 29-40

สัปดาห์ ร้อยละ 56.99 ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมากที่สุด ร้อยละ 30.9 รองลงมาคือชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 23.7 มีอาชีพรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 34.7 รองลงมาเป็นแม่บ้าน ร้อยละ 30.9 มีรายได้ของครอบครัวต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 49.73 และมีรายได้ของตนเองต่ำกว่า 10,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 86.02 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 80.4 มีสถานภาพสมรสเป็นคู่ และอาศัยอยู่กับสามีร้อยละ 65.1 ส่วนใหญ่พักอาศัยบ้านตนเองร้อยละ 42.7 มีลักษณะเป็นบ้านเดี่ยว ร้อยละ 91.4 ส่วนลักษณะที่ทำงานเป็นอาคารที่มีอากาศถ่ายเทสะดวก ร้อยละ 74.2

2. **การสัมผัสควันบุหรี่** หญิงตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่ไม่มีประวัติการสูบบุหรี่ ร้อยละ 97.30 มีสมาชิกในบ้าน 1 คนที่สูบบุหรี่ ร้อยละ 46 แต่ไม่มีพฤติกรรมสูบบุหรี่ในบ้าน ร้อยละ 57.30 ไม่มีเพื่อนร่วมงานที่สูบบุหรี่ที่ทำงาน ร้อยละ 66.1 สถานที่ที่เคยได้รับควันบุหรี่คือในบ้านและบริเวณรอบ ๆ บ้าน ร้อยละ 55.4 เป็นผู้ที่ทราบอันตรายของควันบุหรี่ ร้อยละ 85.8 โดยทราบผ่านสื่อต่าง ๆ ร้อยละ 65.6 ได้รับควันบุหรี่ 1-2 ครั้งต่อสัปดาห์ ร้อยละ 44.1 ไม่มีอาการเจ็บป่วยจากควันบุหรี่ ร้อยละ 85.5 มีอาการเวียนศีรษะ/ปวดหัว ร้อยละ 6.7

3. **การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง** หญิงตั้งครรภ์มีค่าเฉลี่ยของการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่มือสอง เท่ากับ 3.78 (SD = 0.32) ในรายด้าน การรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสควันบุหรี่มือสองมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.06 (SD = 0.61) และการรับรู้อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสควันบุหรี่มือสองมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.75 (SD = 0.49) (ตาราง 1)

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสคว้นนุหรือมือสองของหญิงตั้งครรภ์โดยรวมและรายด้าน (n = 372)

การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง	M	SD
ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากคว้นนุหรือมือสอง	3.95	0.37
ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากคว้นนุหรือมือสอง	4.02	0.49
ด้านการรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง	4.06	0.61
ด้านการรับรู้อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง	2.75	0.49
โดยรวม	3.78	0.32

4. พฤติกรรมการป้องกันคว้นนุหรือมือสอง หญิงตั้งครรภ์มีค่าเฉลี่ยของพฤติกรรมการป้องกันคว้นนุหรือมือสองเท่ากับ 2.52 (SD = 0.58) ในรายข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ขณะที่ท่านตั้งครรภ์ ท่านจะหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้กับผู้ที่กำลังสูบบุหรี่ (M = 2.85, SD = 0.38) รองลงมาคือท่านเดินหนี หลีกเลีย้งการเข้าใกล้หรือออกจากบริเวณที่มีการสูบบุหรี่ (M = 2.77, SD = 0.44) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ครอบครัวของท่านมีการกำหนดกติกาหรือกฎของการสูบบุหรี่ภายในบ้านหรือบริเวณบ้าน (M = 2.07, SD = 0.77)

5. ผลการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันคว้นนุหรือมือสอง พบว่า พฤติกรรมการป้องกันคว้นนุหรือมือสองของหญิงตั้งครรภ์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสคว้นนุหรือมือสองโดยรวม ($r = 0.27$) ด้านการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากคว้นนุหรือมือสอง ($r = 0.30$) ด้านการรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากคว้นนุหรือมือสอง ($r = 0.31$) และด้านการรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง ($r = 0.14$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง ($r = -0.13$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

การอภิปรายผลการวิจัย

พฤติกรรมการป้องกันคว้นนุหรือมือสองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง และในรายด้านของการรับรู้โอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคจากคว้นนุหรือมือสอง การรับรู้ความรุนแรงของโรคที่เกิดจากคว้นนุหรือมือสอง และการรับรู้ประโยชน์ของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสอง และมีความสัมพันธ์ทางลบกับการรับรู้อุปสรรคของการหลีกเลี่ยงการสัมผัสคว้นนุหรือมือสองซึ่งสนับสนุนสมมติฐานการวิจัย การที่หญิงตั้งครรภ์เห็นถึงอันตรายของคว้นนุหรือมือสองและเห็นว่าการป้องกันตนเองจากคว้นนุหรือมือสองมีประโยชน์ต่อตัวเองและบุตร หญิงตั้งครรภ์จะพยายามแก้ไขสถานการณ์โดยหลีกเลี่ยงการเข้าใกล้หรือเดินหนีจากผู้ที่กำลังสูบบุหรี่ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับอชราภรณ์ ประทุมสุวรรณ และคณะ (2561) ที่พบว่า อิทธิพลจากสถานการณ์ในการหลีกเลี่ยงคว้นนุหรือมือสอง การรับรู้ประโยชน์ของพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงคว้นนุหรือมือสองมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการได้รับคว้นนุหรือมือสองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาที่พบว่า นักศึกษาร้อยละ 40.5 มีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการได้รับคว้นนุหรือมือสองอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากอุปสรรคในการแสดงพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงคว้นนุหรือมือสอง เช่น อุปสรรค

ที่เกิดจากการสวมใส่หน้ากากหรือใช้ผ้าปิดปากและจุ่มก
อุปสรรคของเส้นทางการเดินทาง และอุปสรรคด้านความ
รู้สึกเกรงใจต่อเพื่อนนักสูบ (จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ, รุ่งนภา
แย้มกลีบ, และบุญชนัญญา พงษ์ปรีชา, 2561) เช่นเดียวกับ
กลุ่มหญิงตั้งครรภ์ที่ไม่สามารถป้องกันตนเองจากควันบุหรี่
มือสองได้เนื่องจากหลีกเลี่ยงควันบุหรี่ได้ยาก เนื่องจากอยู่
บ้านเดียวกันกับผู้สูบบุหรี่ซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดที่ไม่สามารถ
เดินหนีได้ เพราะอาจจะเป็นการแสดงความรังเกียจ
(อัคราภรณ์ ประทุมสุวรรณ และคณะ, 2562)

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมพฤติกรรมกรรมการหลีกเลี่ยง
ควันบุหรี่มือสองสำหรับหญิงตั้งครรภ์โดยส่งเสริมการรับรู้
เกี่ยวกับสิ่งที่เกิดจากการสัมผัสควันบุหรี่
2. ควรมีการวิจัยผลกระทบต่อสุขภาพของหญิง
ตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ หรือศึกษาตัวแปรที่มีอิทธิพล
ต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการได้รับควันบุหรี่มือสองในหญิง
ตั้งครรภ์

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนาณัฐ ทองเมืองธัญเทพ, กัญญาพัชร พงษ์ข้างอยู่, ชุตติมา มาลัย, และหทัยรัตน์ บุญยพรรณพงศ์. (2562). ผลของ
การได้รับควันบุหรี่ของหญิงตั้งครรภ์ต่อทารกในครรภ์: การสังเคราะห์งานวิจัยอย่างเป็นระบบ. *วารสารการพยาบาล
และการศึกษา*, 12(1), 117-132.
- จักรพันธ์ เพ็ชรภูมิ, รุ่งนภา แย้มกลีบ, และบุญชนัญญา พงษ์ปรีชา. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการได้
รับควันบุหรี่มือสองของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง. *วารสารสาธารณสุข มหาวิทยาลัยบูรพา*, 13(2),
90-101.
- พิชชนันท์ อูยยานุกูล, และรัศมี กัลยาศิริ. (2559). ความชุกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับควันบุหรี่
มือสองจากที่บ้านหรือที่ทำงานในระหว่างตั้งครรภ์. *จุฬาลงกรณ์เวชสาร*, 60(6), 689-698.
- รัตน์ศิริ ทาโต. (2561). *การวิจัยทางพยาบาลศาสตร์: แนวคิดสู่การประยุกต์ใช้* (ฉบับปรับปรุง). กรุงเทพมหานคร:
โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริวรรณ พิทยรังสฤษฏ์, และปวีณา บัณฑิตประจำ. (บ.ก.). (2561). *รายงานสถิติการบริโภคยาสูบของประเทศไทย
พ.ศ. 2561*. กรุงเทพมหานคร: เจริญดีมีนคังการพิมพ์.
- สนอง คล้าฉิม. (2551). *การรับรู้อันตรายจากควันบุหรี่มือสองกับพฤติกรรมสุขภาพของครอบครัวที่มีผู้สูบบุหรี่* (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศิลปากร, นครปฐม.
- อัคราภรณ์ ประทุมสุวรรณ, สุรินทร กลัมพากร, และพีรพงศ์ อินทศร. (2562). พฤติกรรมการหลีกเลี่ยงการได้รับควันบุหรี่
มือสองของสตรีที่มีสมาชิกในครอบครัวสูบบุหรี่. *วารสารพยาบาล*, 68(2), 17-26.
- Eftekhari, M., Pourmasumi, S., Sabeti, P., & Mirhosseini, F. (2016). Relation of second hand smoker and effect
on pregnancy outcome and newborns parameters. *Women's Health & Gynecology*, 2(2), 1-6.